

Framtiden i skärgårdskläder

På utsidan smälter Pål Ross villa in i skärgårdsidyllen, men insidan är allt annat än traditionell. (Bilden är en digitaliserad skiss.)

Pål Ross är arkitekten som vill att människans rörelsemönster ska styra utformningen av våra hus. I Dalarö resulterar hans idéer i ett till synes traditionellt skärgårdshus, men med nyskapande uppvärmning och en böljande interiör.

text ERIQ AGÉLII bilder ROSS ARKITEKTUR OCH DESIGN AB

Det är höst i det pittoreska skärgårds-samhället Dalarö i Stockholms södra skärgård och de flesta boende håller på att stänga sina sommarhus. Men på en tomt just där samhället öppnar sig mot havet är det febril aktivitet. Här uppförs ett hypermodernt lågenergihus i traditionell skärgårdsstil, med träpanel och spröjsade fönster men med en insida som är allt annat än traditionell.

Alla som har vistats i ett gammalt, dragit skärgårdshus på vintern inser att det är två olika världar som möts. Här har skärgårdscharmen gift sig med en helt nyskapande uppvärmningsteknik, smarta byggmaterial och ett "organisk" formspråk i

interiören som för tankarna till modern jugend. Allt signerat arkitekten Pål Ross som annars är känd för sina modernistiska hus med böljande former.

–Det går att kombinera min annorlunda arkitektur med klassiskt formspråk, säger Pål Ross och beskriver sig själv som att han har en fot förankrad i 1600-talets arkitekturhistoria och den andra i framtidens spetsteknik.

Spetstekniken består bland annat i Pål Ross "legoklossteknik", där hela husets stomme byggs med moduler i cellplast som fylls med betong. Även mellanbjälklag och trappor är gjutna i betong för stabilitet och hållbarhet. Gjutformen blir på samma gång byggnadens isolering.

UTMÄRKT ARKITEKTUR

Ross Design och Arkitektur AB har sedan starten vunnit en rad utmärkelser, bland annat "Best Architecture Single Residence Sweden" (2013), "Jämtlands Bästa Nybyggnad" (2010) och "Sveriges Vackraste Villa" (2009).

Rehact är ett av Sveriges internationellt mest prisade cleantech-företag med ett flertal utmärkelser i Norden, USA och Kuwait. Företaget utsågs 2008 av Världsnaturfonden till ett av Sveriges mest lovande miljöteknik-företag.
www.ross.se
www.rehact.se

Dalarö villan ska bli ett demohus för ny uppvärmningsteknik, där ventilationen i varje rum styrs separat. (Bilden är en digitaliserad skiss.)

Pål Ross talar gärna i liknelser och jämför sin egen och traditionell teknik med att bygga modeller med lego kontra att bygga med tändstickor och lim. Trots legoliknelsen vill han bort från fyrkantigheten i dagens arkitektur. Hans motto är "Live in a work of art" och det är svårt att inte smittas av hans entusiasm över sitt skapande.

– Mitt formspråk är organiskt vilket kommer till uttryck i detta projekt främst i inomhusmiljöerna. Människan är inte fyrkantig till sin natur, naturen är inte fyrkantig. Det är ologiskt att det mesta som görs är fyrkantigt när det gäller livsmiljöer. Människans rörelsemönster går inte i vinklar, om man kan undvika det.

I Dalaröhuset kommer Pål Ross organiska linjer bland annat fram i den centralt placerade trappan, eldstaden och köket.

MENINGEN ÄR ATT HUSET ska bli ett av sex demohus för företaget Rehacts unika uppvärmnings- och ventilationsteknik, som kan spara upp till 85 procent av energikostnaden. Huset har vattenburen golvvärme och bergvärme, men det speciella är att varje rum har ett eget förvämt/kylt luftintag. Det gör att friskluften inte behöver transporteras långa sträckor i rör. Luften förblir krispig och man slipper att den vissnar i rören, som Pål Ross uttrycker det.

– Det är nåt som händer med luften i långa rör. Rehact har mindre moduler i varje rum, som processar luften i låga hastigheter, det blir tyst och fint.

Han menar att kraftig ventilation ofta kommer som en nödlösning på dåliga materialval. Om man istället väljer sunda material i sitt hus behövs inte samma höga luftomsättning.

Till skillnad från de flesta bostadsprojekt i Sverige styr Pål Ross byggena med järnhand och siktar på att få sitt koncept Svanenmärkt.

Han säger att han drivs av en smått manisk perfektionism och är inte direkt blygsam över sina ambitioner:

– Det här blir antagligen det snyggaste och bäst byggda huset i Dalarö. •

"Det går att kombinera min annorlunda arkitektur med klassiskt formspråk."

